

De Stemming van 6 mei 2018

Vandaag is het 16 jaar geleden dat Pim Fortuyn werd vermoord. Toen het 5 jaar geleden was in 2007 stelden we een serie vragen naar aanleiding van die moord en de politieke situatie op dat moment. 11 Jaar later herhalen we dit onderzoek. (Maar dan alleen met de personen van 30 jaar en ouder, zodat de cijfers goed vergelijkbaar zijn). Om de verschuivingen in het juiste kader te zetten treft u hieronder de peiling aan van 6 mei 2007 en de uitslag van de voorafgaande verkiezing uit 2006 en die van nu (hetzelfde als vorige week) en die van de uitslag van de vorige verkiezing.

In 2007 regeerden CDA en ChristenUnie met de PvdA. 11 jaar later reageren die twee partijen met VVD en D66. Het verschil tussen de verkiezingen van 2017 en 2006 waren dat PvdA en CDA samen 46 zetels minder scoorden en SP 11 minder. D66 haalde 16 zetels meer en VVD en PVV ieder 11 zetels meer. GroenLinks scoorde 7 zetels meer dan 11 jaar eerder.

In welke mate zijn de opvattingen over Pim Fortuyn in die 11 jaar verschoven?

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2006		TK2017		06-05-2007		06-05-2018		Verschil TK2017 - TK2006		Verschil mei 2018 mei 2007	
	TK2006	TK2017	06-05-2007	06-05-2018	TK2017 - TK2006	mei 2018 mei 2007						
VVD	22	33	22	24	11	2						
GroenLinks	7	14	7	17	7	10						
Forum voor Democratie		2		16	2	16						
SP	25	14	31	15	-11	-16						
CDA	41	19	37	13	-22	-24						
PVV	9	20	16	13	11	-3						
D66	3	19	4	12	16	8						
PvdA	33	9	23	12	-24	-11						
Partij voor de Dieren	2	5	2	8	3	6						
50PLUS		4		7	4	7						
ChristenUnie	6	5	6	5	-1	-1						
DENK		3		5	3	5						
SGP	2	3	2	3	1	1						
Totaal	150	150	150	150								
Coalitie	80	76	66	54	-4	-12						

Allereerst vroegen we zowel in 2007 als nu wat men vindt van de straf van Volkert van der G. In 2007 gaf 49% aan die te licht te vinden, inmiddels is dat 63%.

Oordeel over de straf van Volkert van der G.

verticaal geperceenteerd	6 mei 2007	6 mei 2018	TK2017									
			VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Te zwaar	4%	2%	0%	2%	1%	5%	1%	5%	4%	0%	0%	0%
Juist goed	40%	31%	32%	15%	49%	51%	57%	44%	33%	5%	10%	36%
Te licht	49%	63%	66%	79%	42%	30%	38%	43%	57%	94%	94%	64%
Weet niet/geen antwoord	6%	4%	2%	3%	8%	14%	4%	9%	6%	1%	1%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Zowel in 2007 als nu vindt de meerderheid van de Nederlanders dat Fortuyn een positieve invloed heeft gehad op de Nederlandse politiek. Er zijn grote verschillen naar de huidige politieke voorkeur. Kiezers van PVV, Forum voor Democratie en 50PLUS antwoorden in overgrote mate "positief". Kiezers van VVD en van CDA zeggen voor twee derde dat het positief was. Kiezers van GroenLinks en PvdA zijn het minst positief.

Hoe beoordeelt u de invloed die Pim Fortuyn heeft gehad op de Nederlandse politiek?

verticaal geperceenteerd	6 mei 2007	6 mei 2018	TK2017									
			VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Positief	61%	55%	68%	63%	33%	17%	20%	32%	37%	81%	86%	74%
Neutraal	19%	25%	23%	24%	39%	24%	24%	36%	37%	18%	13%	8%
Negatief	20%	20%	8%	13%	29%	58%	56%	33%	25%	0%	0%	18%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Terwijl in 2007 nog 33% aangaf dat men had gewild dat Fortuyn premier van Nederland geworden zou zijn, is dat inmiddels 46%! Ook hier zien we hetzelfde patroon als bij de vorige vraag naar stemkeuze in 2017.

Had u gewild dat Pim Fortuyn premier van Nederland was geworden?

verticaal geperceenteerd	6 mei 2007	6 mei 2018	TK2017									
			VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	33%	46%	40%	49%	24%	6%	9%	29%	38%	85%	93%	68%
Nee	63%	44%	48%	35%	68%	83%	89%	57%	45%	5%	4%	27%
Weet niet/geen antwoord	4%	10%	13%	15%	8%	11%	3%	15%	17%	10%	3%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- zie volgende pagina

De volgende vraag laat niet zoveel verschuivingen zien in die 11 jaar. Maar wel is het interessant om de antwoorden te bekijken naar de stemkeuze bij de laatste verkiezingen.

Over welke van de volgende onderwerpen had Fortuyn denkbeelden, die met die van u overeenkomen?

verticaal gepercentageerd	6 mei 2007	6 mei 2018	TK2017									
			VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Luisteren naar de kiezers	55%	56%	47%	56%	49%	29%	35%	42%	58%	79%	86%	70%
Integratie	49%	47%	54%	62%	23%	6%	13%	44%	39%	77%	77%	69%
Islam	38%	42%	42%	54%	14%	6%	6%	42%	39%	83%	79%	38%
Zorg	35%	37%	29%	31%	25%	26%	40%	30%	41%	56%	60%	41%
Immigratie	34%	41%	49%	43%	18%	8%	9%	35%	31%	86%	74%	48%
Onderwijs	34%	22%	17%	17%	22%	10%	26%	18%	19%	41%	34%	15%
Bestuurlijke Vernieuwing	30%	28%	22%	30%	28%	17%	19%	26%	30%	59%	36%	32%
Files	11%	7%	9%	5%	5%	2%	3%	9%	6%	19%	11%	0%
Geen van deze	14%	12%	12%	8%	16%	33%	29%	25%	11%	0%	0%	2%
Weet niet/geen antwoord	9%	12%	11%	11%	16%	21%	7%	14%	14%	5%	2%	7%
Totaal	309%	304%	292%	317%	216%	158%	187%	285%	288%	505%	459%	322%

Ten slotte laat de laatste vraag zien dat bijna 50% van de kiezers hoopt dat er een nieuwe aansprekende persoon van buiten de politiek komt. Het sterkst is die behoefte bij kiezers van PVV, FvD, CDA, SP en PvdD. Bij VVD-kiezers is die wens nu beduidend minder dan in 2007, toen de VVD niet in de regering zat en Rutte nog niet de onbetwiste leider was van de VVD.

Fortuyn was in 2001 geen lid van een bestaande politieke partij. Hoopt u dat er binnenkort weer een nieuwe aansprekende persoon van buiten komt?

verticaal gepercentageerd	6 mei 2007	6 mei 2018	Stemming laatste Tweede Kamerverkiezingen									
			VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Ja	38%	47%	34%	60%	34%	20%	24%	48%	51%	69%	77%	47%
Vershil met "Ja" uit 2007		+9%	-21%	+16%		+9%	+2%		+17%		+3%	
Nee	45%	37%	49%	28%	45%	68%	63%	33%	33%	13%	12%	8%
Weet niet/geen antwoord	17%	16%	17%	12%	21%	11%	13%	19%	15%	19%	10%	45%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%